

LA VEU DEL CENTRE CATALA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

En lo local del CENTRE CATALÁ, Passatge del Crèdit, n.º 7, 1.º, y Baixada de Sant Miquel, 5, 1.º

Pera los anuncis, dirigirse á la Administració.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona un mes. 0.50 Ptas.
Un trimestre en lo restant de
la Península. 1.50 "
Un trimestre al estranger (l. p.) 2.25 "
Un número sol. 0.10 "

Las elecciones de Consistori.

Lo dilluns prop-passat van tenir lloch las elecciones de Consistori pera 'ls «Jochs Florals» de 1888. Van presentarse duas candidaturas en competencia, apoyadas, l' una pels *lligats* y l' altra per alguns socis del nostre Centre. La primera va obtenir alguns pochs vots de majoría, y la formaban los senyors següents: D. Mariá Aguiló, lo Baró de Tourtoulon, don Marcell Menendez Pelayo, D. Jascinto Verdaguer, D. Angel Guimerá y D. Joaquim Cabot. En la segona hi figuraban: D. Joan Mañé y Flaquer, D. Joseph Balari, D. Joseph Lluís Pellicer, D. Eduard Vidal, D. Joseph Martí y Folguera y D. Antoni Rubió y Lluch.

La presentació d' aquesta candidatura va bastar pera introduhir la por en tots los elements *lligats*, que van tenir que demanar quart y ajuda á la *Veu del Montserrat*, y pera tirar per terra tots los plans que habian trametut pera fer sortir un Consistori que fos reflexo fidel dels Rius y Taulet, Masvidal y Companyia. Unidas totas sas forsas van moures com desesperats, dantnos á nosaltres motiu pera riurens de llur desespero, que contrastava ab la nostra calma y ab los pochs traballs que haviam fet, y que se reduhiren á fer imprimir la candidatura y enviarla á set ó vuit personas ab esquila acompanyatoria.

Aixís y tot y á pesar de que la candidatura presentada no era cosa del CENTRE CATALÁ, sino sols de poquissims de sos socis; á pesar de que en la nostra Societat abundan mes los elements actius que 'ls literaris; á pesar de que los *Jochs Florals* son lo terreno propi dels que forman la *Lliga*; apesar de que nosaltres no teniam cap motiu particular que 'ns fés preferir una candidatura determinada, sòls van tirar á l' urna set ó vuit vots mes que nosaltres. En realitat vam quedar sorpresos de tal resultat, que 'ns deya ben clar que fins dins de casa s' va podriam guanyarlos si volguéssim.

La candidatura proclamada nos sembla que suposa la presidencia del castellá Sr. Menendez Pelayo, puig volem creure que, al posar á cap de llista á nos-

tre bon amic D. Mariá Aguiló, que ha sigut ja president de la festa del mes de Maig, no van pretendre res mes que ferlos servir de figura decorativa, y lo Baró de Tourtoulon, que ocupá lo segon lloch, no pot pas ser president, puig que ni coneix lo catalá ni assistirá tal vegada á la festa. Ve, donchs, tot naturalment imposada, la candidatura del Sr. Menendez Pelayo.

Y tenim ja una vegada més demostrat l' estat desconsolador de degeneració á que han arribat los caràcters de gran part dels nostres compatricis. No som amichs politichs del Sr. Mañé y Flaquer. Dins del Regionalisme estem discordants en molts dels punts de mira que tenim, pero lo nostre esperit de justicia nos obliga á considerarlo per sos merits com una de las primeras personalitats de Catalunya. Donchs bé: lo senyor Mañé y Flaquer; lo qui durant l' any que corre ha escrit lo seu *Regionalisme* contra lo senyor Nuñez de Arce; l' articulista nerviós y profundo, que alguna vegada ha tingut enteresa suficient pera dir la veritat á sos mateixos correlligionaris, quan han ocupat los llochs mes alts, s' ha de veure postergat á un foraster, que no te cap interés en las nostras cosas. La enveja y altrás passions petites han preferit la candidatura d' un castellá, que tindrà tots los mérits que 's vulgui, pero que no es ni tan sols regionalista, á la de un dels homens que en l' estat actual de decadencia honra encara á la nostra terra. Per fortuna, lo Sr. Mañé y Flaquer es philosoph y coneix á la gent que l' han derrotat, per lo qual creyem que ab tots llurs afanys y traballs no haurán arribat ni á incomodarlo. Tot lo mes li haurán inspirat una trista mitja rialla de llástima y compassió. ¡Fortas han de ser las petites passions que dominan als que portan lo seu puritanisme fins al extrem ridícul de no admetre en llurs casas ó casinos un empleat que no hagi nat á Catalunya, quan los han obligat á alisar á un castellá á un dels primers sitis del catalanisme!

Y es encara més de notar aquesta conducta, en quant lo President del Consistori del any actual don Jaume Collell, en son afany de prestar ajuda als *lligats*, va lograr barrejar la festa del any que vé

ab la Exposició-Rius y Taulet, parlant del major lluhiment que ab tal motiu ha de donarse als Jochs. Si ells creuen, com diuen, que pel mes de Maig Barcelona estarà plena d'extranjers y forasters, bon paper farem devant d'ells, demostrantlos que fins pera las cosas més de casa hem de acudir á gent de fora! «Pocas figuras deu averhi, dirán; quant no ne han trobat ni una pera presidir la Festa de la poesia» y tindrán rahó, puig precisament, si alguna vegada convenia buscar lo bo y millor de casa nostra, aquesta vegada es la de que 'ns ocupem.

Mes, ells ho han volgut d'altra manera, y ells se ho pagarán. Nosaltres, ó sigui lo CENTRE CATALÀ nos interessem pel Jochs Florals purament com á catalans, puig en la nostra Societat, com havem dit, predomina l'element actiu sobre 'l literari, y son ben contats entre 'ls socis los buscadors de englantinas. Per aquest motiu, si alguns dels nostres companys van presentar una candidatura, no van pas fer traballs extraordinaris pera son triunfo, de manera, que al no haber sortit, no 's consideran pas derrotats. Al element literari era al que més devia interessar lo lluhiment dels Jochs, y si 'ls que 'l *mangonejan* están empenyats en que segueixi la decadencia que s'ha pronunciat desde fa alguns anys, á nosaltres nos cabria la satisfacció d'haber intentat deturarla, ab tot y no ser los mes interessats en la festa.

P. S. Entregat ja á las caixas l'antecedent article arriban á noticia nostra indicis de que 's desisteix de la presidedcia del Sr. Menendez Pelayo, otorgant-la ó bé al Sr. Aguiló, que ho seria per segona vegada, ó bé al Sr. Verdaguer, que 's trobaria en igual cas. Si aixó es veritat y nosaltres hi hem contribuït poch ó molt ab la nostra actitud, no podem menos que felicitar-nos.

Lo dia de gracias als Estats Units.

Lo dijous pròxim, dia 24 del corrent mes, se celebrarà en tots los Estats y Territoris de la Confederació Americana lo Dia de gracias, que cada any dedica la gran República al compliment del deber moral d'agrahir los beneficis y progressos no interromputs que ha alcansat desde sa fundació fa mes d'un sigle. Lo *Thanks giving Day*, descrit en un dels párrafos del discurs llegit al nostre CENTRE per son President en l'acte d'obertura del any corrent, ha sigut anunciat en l'actual per medi de la Proclamació presidencial que traduhim á continuació.

Cap de las nacions unificadas d'Europa, Republicas ni Monarquias, gosa avuy de tant poética y conmovedora institució, si be que es precis confessar que cap d'ellas té motius pera dar las gracias com la Unió Nort-americana. Mentres las nacions unitarias decauen, víctimas de llurs propis disbarats y de la immoralitat que ab llur sistema de organisció fomentan, lo pays Regionalista per excelencia de l'altra banda del Océa millora y prospera de

día en día. Aquest any, al dar los sexanta milions de ciutadans lliures que forman lo poble Nort-americà las gracias á la divinitat baix la forma y modo que cada escú d'ells la adora; reunits dins de temples grandiosos los uns, y los altres desde llurs casas, provehidas de totas las maravellas que la industria d'aquell pays crea y posa al alcans de totas las fortunes, acomodantlas fins á las mes modestas; aquest any, repetim, podrán recordar, que al ferse lo primer cens de la població no arribavan á quatre milions, y que per molt que hagi crescut lo número de habitants durant un sigle, tal creixensa es encara menor que l'augment de las riquesas de tota mena, que 'ls ha produhit lo sistema lliberal del Regionalisme.

Llegeixin los nostres subscriptors la proclamació del any actual, que diu aixís:

«La bondat y misericordia de Deu, que no han cessat de manifestarse aquest any sobre 'l poble Nort-americà, tenen drèt al nostre profundo reconeixement y á las nostres humils accions de gracias. Ab son omnipotent poder, Deu ha presservat de tota calamitat nacional á aquesta gran nació. Las cullitas han sigut magníficas; s'ha conservat la unió entre germans, en altrats temps enemichs, y baix sa infalible direcció, hem continuat marxant pel camí de la prosperitat.»

«Al objecte, donchs, de que poguem de comú acort testimoniar la nostra gratitut per tan senyalats favors, jo, Grover Cleveland, President dels Estats Units, senyalo per la present lo dijous, 24 de Novembre pròxim, pera que lo dediquin á accions de gracias tots los habitants del Pays.»

«Suspénguinse en tal dia las ocupacions habituals; reuneixis lo nostre poble en los llocs en que se celebren las ceremonias del cult, y demostris ab cants y pregarias la gratitut al Pare celestial per tot lo que ha fet per nosaltres, y al mateix temps implorrem son perdó per nostras faltas, y que continuhi dispensantnos sa misericordia.»

«Reunéixinse aqueix dia en familia los parents y los amichs, y elevin ab agraïment los cors, plens de recorts afectuosos, á la Font de tots los goigs y al Dispensador de tota especie de satisfaccions.»

«Recordemnos també dels pobres y desheretats de la fortuna, y ab delicadas dádivas augmentem lo número dels cors agraïts.—Lo President dels Estats Units d'América, Grover Cleveland.»

La setmana política

Gracias al talent prodigiós del Gerent de la companyia tabacalera, Sr. Ruiz Gomez, los fumadors de Espanya no 'ns habem quedat sense tabaco, puig en vista de la falta de material pera la elaboració, dit Sr. anava á dictar la grave disposició de tancar los estanchs per espay de dos mesos.

Mes, procedint com home pensador y de recursos, ha decidit realisar la compra de 4,000 fardos de ta-

baco, que tant lo Estat com lo anterior gerent de la societat arrendataria van refusar per considerarlo perjudicial pera lo consum.

Segons se deya en Madrid, fa algun temps que los quartels y edificis ahont solen fer nit las tropas son vigilats en son exterior per certs tipus de no molt bona fatxa.

Sembla que la feyna de aquestos consisteix, quan veuen sortir un oficial, en seguirlo, guardant las honestas distancias, com diria D. Cristino, pera que lo vigilat no 's dongui compte de que 'l segueixen.

Lo secret, segons sembla, ha pogut guardarse prop de un any, fins que fa pochs dias va ser descubert per la imprudencia de un de aquells tipus.

Se diu que tals treballs policiachs han molestat á alguns oficials, donant lloch, á una conferencia que probablement hauran celebrat lo Ministre de la Guerra y lo de Governació.

Si la noticia es certa, sols se pot esclamar: ¡Pobre pays y pobre exercit!

Lo Director de Penals pasa á la Direcció general de Instrucció pública.

Es tanta la aptitut y dots de govern de nostres polítics, que lo mateix tenen condicions per dirigir los presidis, que pera dirigir las Universitats; cosa aquesta de que no 'ns cap lo mes petit dupte.

Ja tenim que un altre governador de Filipinas ha sigut poch menos que assassinat. Ha tocat lo torn aquesta vegada al S. Fiol, comandant de un canoner ancorat en las ayguas de Cavite. Va rebre duas punyaladas, quals feridas han posat en gran perill sa vida.

No obstant, no se sab per ara que lo general Terro se haigi vist molestat per la més petita indisposició, ni tan sols per la que lo govern fa temps hauria de haberli proporcionat.

Lo Consell de Ministres que va tenir lloch lo dijous de la setmana pasada y que fou presidit per la Regenta, va revestir poch interés. Discurs del señor Sagasta sobre política exterior, no tenint altre part important que la dedicada á la enfermetat del príncep imperial de Alemania.

Lo Ministre de la guerra posá á la firma de la Regenta expedients de poca importancia, y lo Sr. Puigcerver va ferho ab lo decret concedint los crédits supletoris pera cubrir los gastos del Congrés literari-artístich, que importan la *insignificant* suma de 25,000 pesetas.

Havem afirmat que dit Consell de Ministres va revestir poca importancia, y poch nos falta pera rrepentirnos de haverho dit, puig olvidavam consignar la salvadora mida que lo Sr. Leon y Castillo, preocupat per la crisis obrera de Granada, Jaen y Bercelona, va pendre. Va consistir aquesta en telegrafiar als governadors de dits punts, donantlos instruccions pera que á tots los treballadors de las padernas que vulguin trasladarse á Madrid á treballar se los faciliti bitllet de pasatje franch.

Ab unas quantas disposicions com aquesta, no la crisis obrera sols, sino todas las innumerables que nos xafan quedarian resoltas.

Lo Sr. Palacios s' ha embarcat en direcció á la Península, resultant inexacte que dit Sr. haigi sigut cridat per lo govern, sino que desitjós de enterar á aquest de una manera detallada y minuciosa, ha determinat ferho personalment.

Potser aixís las pallissas, presons, retencions de correspondencia y altres procediments inquisitorials, que en Puerto-Rico 's deya que s' usavan, resultin mentida, y ser aquella isla la mes ben gobernada del mon.

Lo discrepant Sr. Vega de Armijo y lo Sr. Sagasta celebraren una conferencia cordial y amistosa.

Aixó no vol dir que lo Sr. Marqués no continuhi discrepant del Sr. Sagasta, sobre los assumptos polítics de actualitat, com tampoch que á nosaltres nos tinguin ab cuidado tals discrepancias. Discrepi si vol lo Sr. Marqués fins á la consumació dels sigles si aquesta es sa voluntat.

Lo Sr. Albareda ha cambiat lo càrrech de Embaixador que desempeñava en París, per lo de Ministre de la Governació que venia exercint lo Sr. León y Castillo, passant aquet á la Embaixada espanyola en Fransa.

No duptem que s' ha fet lo cambi ab la bona intenció de millorar las condicions dels espanyols. Nosaltres comensem ja á trobarnos millor.

Lo Sr. Romero Robledo, realment acredita la fama de sa patria.

Lo divendres en lo «Cercle reformista» va pronunciar un discurs en 'l que va dir que lo dinar del «Teatre Principal» de aquesta ciutat va posarli de manifest lo que es lo partit reformista y la importancia de aquest en la provincia.

Si realment va posárseli de manifest lo que es lo reformisme en Barcelona y sab veurehi lo Sr. Romero, no pot parlar de importancia de cap manera aplicada als reformistas, puix aquesta es exígua.

Que aixó ho conti en Madrid á uns quants vividors disposats sempre, pera alcansar lo poder, á fabricar constitucions, programas, partits, collas ó *pandillas*, ho comprenem molt bé, puig que entre aquestos lo faltar á la veritat es moneda corrent; pero que ho conti als que coneixen lo partit reformista de aquesta ciutat, es cosa massa grossa.

Tothom sab que lo partit reformista 's compón de una colla capitanejada por Tort, Sedó y comparsa, ó lo que es igual, moxiganga pura.

Als madrilenys s' els gira molta feyna aquestos dias.

Tot s' torna discutir la *cogida* del espasa Salvador Sánchez (á) Frascuelo y lo curs de la enfermetat. La casa de aquest ja no es visitada, sino asaltada per grant multitud de gent, assedegada de saber lo estat del torero, satisfactori, segons los facultatius encarregats de la curació.

Lo Sr. Sagasta va cridar á la Presidencia als Consellers de Estat Srs. Guerola y Marqués de Santa Cruz de Aguirre, y va manifestarlos que tenia necessitat de las sevas plassas y de alguna altra, pera satisfer compromisos ineludibles, y en conseqüencia volia saber si dits Srs. preferian ser jubilats ó declarats cessants.

Los indicats pera cubrir las vacants son los Senyors Herreros de Tejada, Saavedra Válgoma y Correa.

¡Quins espectacles mes eloqüents donan de lo que es la forsa dels partits!

¡Tot un President de Consell de Ministres, pera fer callar unas quantas bocas, tenir que descendir á demanar la dimissió de empleats, pera colocarne de altres més potens ó més intrigants, ab lo únich fi de ocupar unas quantas setmanas més lo poder!

Ab tot, los periódichs de la situació treuhen lo fetje per la boca, dihent que el govern te tota la forsa, que representa las aspiracions del país, que te gran prestigi, que llurs disposicions son aplaudidas per la gent de ordre, etc., etc.

La junta interina de la Lliga agraria va reunir-se, y acordá celebrar la primera Asamblea el dia 6 de Deseembre pròxim.

No hi ha dupte que se pronunciarán molts discursos, pero tampoch ni ha que los ferro-carrils y canals espanyols continuaran mal com sempre; que las contribucions sobre la propietat rústica no serán rebaixadas; que la creació de Banchs agrícols quedarà en projecte, y las carreteras y camins com los veyem ja fa alguns anys. Z.

NOTICIAS Y COMENTARIS

Tot llegint lo premsa local, nos hem fixat en dos actes molt significatius recentment ocorreguts, y sobre d'ells anem á cridar, no solsament la atenció dels nostres habituals llegidors, sino que á més desitjem s'hi fixen las classes industrials de Catalunya en general y de Barcelona en particular.

Per lo que han dit los diaris d'aquí y de fora, los suposem enterats de la estada en la capital del Principat, d'un d'aquestos homens funestos de la política espanyola que, fugit del camp mal anomenat conservador, fá veure ara esser un dels *jefes* del partit més flamant, del darrerament inventat per una variant dels explotadors de sempre, del partit que han dat en anomenar Reformista, del Sr. Romero Robledo.

De sa estada entre 'ls Barcelonins nos fixarem unicament en la visita oficial que vá ferli lo Institut de Foment del Treball Nacional, y en la darrera dominical publicada en lo *Diari de Barcelona* per son il·lustrat director D. Joan Mañé y Flaquer.

Lo Institut de Foment no és cap Corporació política, y fins per lo general s'espantan y fan lo desenganyat los seus socis quan de política se 'ls parla, y aixó fa ressaltar mes lo pas en fals donat per la Junta Directiva al anar en comissió á felicitar al Sr. Romero.

Ben públich y notoria es la part activa que en lo joch de la política ha prés y pren lo President de dita corporació Sr. Pujol y Fernandez, canovista de ahir y reformista de avuy, com també la part que ha pres en l'acte de la rebuda del anomenat gefe civil del reformisme, comprometenent per sa significació lo nom del Institut, y no bastant aixó, aquest, pre-

sident segons sabem per lo President accidental (?) Sr. Cornet, passá com hem dit, saludar al Sr. Romero Robledo cambiantse ab tal motiu los discursets d'ordenansa.

Ara bé; ¿de quant ensá, lo Sr. Romero mereix la felicitació de una de nostras més importants Asociacions econòmicas com á proteccionista? Aqueix Sr. formava part del Ministeri Cánovas al comensar l'arreglo del actual tractat de comers ab Inglaterra, y fou executor, quan lo tractat de comers ab Fransa, sense que may la seva ven s'hagi aixecat ni desde lo banch blau ni de cap altra lloch, en defensa dels interessos materials de Catalunya. ¿Ab quin caràcter lo felicitava donchs lo Institut de Foment? Ni tant sòls podia esser per sas promessas pera quan sia poder, si may ho és, puix que en lo dinar del teatre Principal, digné que no sabia rés en materias econòmicas y que encara tenia de estudiar si seria proteccionista ó lliure cambista.

Desenganyis lo Foment de la Producció Nacional, aquesta política de balanci no porta més que al descrédit dels que la exercitan, y si la fá una Societat que 's diu defensora dels interessos materials del País, per necessitat té de venir que los seus sócis la abandonin y li arribi la mort com consecuencia lògica, puig que nos ressim á creure que á la gran massa dels seus membres los hi vinga bé que s'usi del nom social pera que quatre nulitats s'enlairin á sas espatillas, sense ni solsament conseguir may rés de profit en bé dels interessos que la entitat está cridada á defensar. Lo Sr. Mañé, ocupantse del viatge del Sr. Romero á Barcelona, senta una veritat que es un axioma y que deuriem tenir present á totas horas tots los que 's preocupan del pervindre de la nostra pàtria, tal es la de que lo *menjar á costa del país forma part del programa polítich de tots los partits*. A ben segur que si la Directiva del Foment hagués tingut aquesta màxima com article de fé, no haguera passat á donar greix al més belluguí dels putxinetlis de la corcada y avassalladora política madrilenya.

Pero ja que 'm citat al sensat director del mes vell de nostres diaris, que tant dur está ab lo partit reformista en son article «Golpe en Vago» podria dirnos ¿perqué troba esplicable lo fet que critiquem y que pera nosaltres no te explicació laudatoria possible? Voldriam de veras que lo Sr. Mañé digués en que apoya una afirmació tan atrevida.

No, es, donchs una disculpa pera l'Institut la opinió que 's reserva donar lo Sr. Mañé mentres ella no sia coneguda y admesa com á bona. Interín la vindicació no vinga, preguntem als industrials de Catalunya: ¿no están tots cansats encara de la ridícula y perjudicial comedia que los partits á la madrilenya representan desde tants anys?

¿Continuarán callats é impassibles confiats en las falsas promesas de conservadors, fusionistas ó refort mistas, si tots ells desde 'l poder nos han plantaxurriacadas, y anhelan serhi de nou pera tornarhi?

A grans mals, grans remeys. Lo Romero d'avuy es lo mateix que manava ahir, com lo Sagasta de

avuy es lo que prometia desde la oposicio la felicitat de la Nació Espanyola. Una nova sava te de fer revivre lo cos de la administració pública, y aquesta sols pot donarli lo sistema particularista aplicat á nostra desventurada pàtria.

Desde la darrera perturbació intentada dins del catalanisme per los que son ja recalcitrants en promouren, hem observat ab verdadera satisfacció que los que 's titulavan separatistas han apagat llurs fochs. L' organ mes genuhi de que disposavan, «*L' Arch de Sant Martí*», surt ara tan insípit y descolorit, que cau de las mans fins d' aquelles que 'l llegiam pera fernos un tip de riure ab las intempestivas declamacions de que anava plé y ab sas sortidas de peu de banch: estimantnos mes riurehi que no pas plorarhi, porque teniam la seguritat de que sa escassa circulació no permetia que fes cap mal á la causa de que 's deya defensar.

Tal vegada haurá contribuït á tal resultat la causa criminal que se segueix á son director, y que aquet volgué fer passar com causa política ó d' imprenta als ulls de sos lectors, per mes que, segons havem vist en alguns periódichs, res tingui que veure ab tals motius lo delicte que en ella se persegueix.

Mes, sigui degut á la causa que sigui, nosaltres no podem deixar de felicitarlos de que 'l Regionalisme s' hagi lliurat del corch que li rosegava las entranyas, puig no altra cosa que un corch eran aquells que, prenent ser mes radicals y purs que los altres, desvirtuavan la propaganda de bona lley que feyan los homens d' historia coneguda y d' antecedents probats. En tots los partits s' ha observat sempre que 'ls que mes cridan son los que mes tenen d' amagar, y 'l Regionalisme ha tingut la sort de que 'ls tals s' hagin dat prompte á conèixer pels seus actes.

Lo próxim passat dissapte, la *Lliga* del carrer de Fontanella va intentar celebrar una vetllada literaria, anunciantla ab gran bombo. Segons lo programa debian llegir los Srs. Verdaguer, (Mossen Jacinto), Ixart y Oller y alguns altres de molta menor importancia en concepte dels *lligats*. Va arribar la hora de la festa, y cap dels anomenats va presentarse, de manera que, essent ja dos quarts de onze, van resoldres á llegir los *pipiolis*, que ab prou penas y treballs van entretenir á la gent en lo local fins á las onze, ó sigui, una mitja horeta curta.

Tal resultat va tenir la primera festa de la *Lliga* després de sa constitució, essent d' advertir que se tractava d' una festa literaria, que es lo terreno en que 's creu la *Lliga* mes forta. ¡Endevinis lo que farà quan voldrá entrar en altres terrenos que son veraders *cedats* pera los seus socis!

Lo periódich catalá de Vich, «*La Veu del Montserrat*», ha romput al fi lo glas, declarantse partidari de la *Lliga*. Molt nos plau la declaració, puig que las millors situacions pera nosaltres son las situacions claras y ben definidas.

Lo que no 'ns agrada tant es que pera declarar-se acudi al medi de las inexactituds y apreciacions apassionadas. De las primeras ja n' hi ha bona mostra en las duas primeras ratllas del articlet á que contestem. En efecte, *La Veu del Montserrat* diu en ellas: «Com no havem pres part activa en las dissensions motivadas per lo actual President del Centre Catalá,» etc., etc., y ni es exacte que no hagi pres part activa, ni ho es tampoch que la dissidencia hagi sigut promoguda per nosaltres ni pel President del Centre.

¿Se vol una proba de lo primer? Clara y terminant se troba en lo mateix número de *La Veu del Montserrat* á que contestem. L' article titolat «Inauguració de la *Lliga de Catalunya*,» posa al Sr. Verdaguer y Callis entre los mes entusiastas de la estéril perturbació del catalanisme. Las mateixas ratllas á que contestem no sols indican que 'l periódich de Vich está al costat dels perturbadors, sino que en son favor fa las apreciacions més apassionadas. Pero ¿á que hem de perdre més temps ni paper? ¿No se sap que 'l director del colega de Vich no va deixar passar ni un párrafo del discurs parnelliá del senyor Pau Sans sens coronarlo ab las mes extemporáneas mostrás d' aprobació?

Desenganyis Mossen Collell: aquí tots nos coneixem, y no está pas be que 'ns ne anem ab equilibris ni moxigangas. Vágissen d' una vegada ab los *lligats*, ja que cap á n' ells lo crida llur descoloriment y falta d' ideas positivas, y procuri atreurels á la seva causa política-religiosa de circumstancias. Vágisen ab ells, pero no deixi pas d' estar sobre avís, á fi y efecte de que lo dia menos pensat no li surtin ab una de las sevas.

Estigui molt sobre avís, puig si vol dispensarnos una observació, direm al nostre amic particular Collell que no hi farà pas carrera. Nos permetem aquesta observació per la poca perspicacia que demostra al afirmar que «no coneix ni per mostra» la primera de las duas especies de catalanistas que vam descriure en un dels nostres anteriors articles; y li afegirem pera son govern, que encara qué 'l tipo se presenti com á *benéyt*, si be ho es pera tot lo que sigui fer alguna cosa de profit, no ho es pas pera impossibilitar que ls' altres la fassin.

En resum; á nosaltres nos plau la actitud decidida en que s' ha col·locat la *La Veu del Montserrat*. Vagi enhorabona á dar forsa als *lligats*, que prou ho necessitan, y segueixi duptant de que nosaltres haguem prestat serveys á la causa regionalista. Aquest dupte nos omple d' orgull, encar que barrejat de tristesa, puig que 'ns demostra una vegada mes que no 'ns hem equivocat al jutjat del estat de decadencia y desnaturalisació á que ha arribar lo caràcter catalá. Realment creyem que 's lligitima aqueix orgull nostre, al comparar lo que nosaltres havem fet, ab la conducta dels que, tot aprofitantsen, nos ho regatejan y posan en dupte.

La Sucursal de Sant Sadurní ha acordat disoldres y reconstituirse ab nous estatuts.

Bona ocasió pera los *lligats*. Vagin á Sant Sadurní á continuar llur obra perturbadora, en la seguretat que nosaltres, fidels á la regla de conducta que 'ns havem imposat, no anirem pas á contrariarlos, á pesar de que contem allí ab los elements de més valua.

En la reunió del Cos d' Adjunts, lo nostre Consoci Sr. Valls y Riu va dirigir al President una pregunta referent á la queixa de *La Gralla* y *Lo Rat-Penat* de Montevideo, que havent enviat un telégrama á dit President, lo dia dels *Jochs Florals*, de tal telégrama ni va parlarsen en l' acte de la festa, ni se 'n dongué compte en lo tomo.

Lo President va excusarse dihent que no havia rebut tal telégrama, y que tenia ordre dada al Secretari pera escriure un comunicat manifestantho aixis al periódich catalá de Montevideo.

Per la nostra part creyem la paraula de Mossén Collell, puig no tenim probas pera negarla. Direm, no obstant, que havent repassat los diaris locals del mes de Maig, en cap d' ells hi hem trobat lo esmentat telégrama entre los deturats que avisava la Administració telegráfica. Als expedidors toca averiguar ahont va anar á parar, puig que á ells tan sòls donará las noticias que tingui la dita oficina.

En la mateixa reunió va notarse per la lectura dels comptes, que 'ls *Jochs Florals* están en tan dolenta situació económica, que si 's descuidan arribarán á no poder subsistir. Fa molts pochs anys hi havia sempre un bon sobrant, que aumentava constantment, y ara succeheix tot lo contrari. Lo Consistori del any passat va tenir un déficit de set pessetas, que s' ha elevat enguany á duas centas y pico, es á dir, á prop de cinquanta duros.

Aquest any, habent guanyat los *exposicionistas*, es fácil que vulgui ferse un va y tot, y que 's consumi la ruina de la Festa. Lo remey que va indicar lo President, ó sigui que las associacions catalanistas procurin l' augment del número d' adjunts, no es pas remey efícas, sinó tot lo contrari. Si 'l catalanisme segueix pel camí que han emprés los *lligats*, lluny d' augmentar, disminuirán d' una manera més marcada cada dia.

Documents regionalistas célebres.

Baix aquest titol anirem fent coneixer als nostres lectors aquells documents que hagin tingut trascendencia en pro de solucions semblants á las que nosaltres desitjem pera 'l nostre pays. Lo primer que hem escullit es l' origen de la independència y llibertats de Suïssa, y porta la fetxa del 1.er Agost de 1291. Es lo següent:

PRIMERA ALIANZA PERPÉtua DELS TRES PAYSSOS DE URÍ, SCHWYZ Y UNTERWALD.

(L' original llatí se troba en los arxius del Cantó de Schwyz, y nosaltres lo traduhim de la gran collecció de documents de Bluntschli.)

En nom del Senyor, Amen.—1.—Es cosa honesta y convé á la pública utilitat, que 'ls pactes se consolidin pera lo degut estat de tranquil·litat y pau. Sigui,

donchs, notori al univers, que 'ls hòmens de las Valls de Uri, de Schwyz y de la inferior de Unterwald, atenant á la malícia del temps, al objecte de defensarse ab mes eficacia y de conservarse en la situació desitjada, s' han promés de bona fé sostenirse mutuament, dins y fora del pays, ab totas las forsas de que poden disposar, contra tots y qualsevol que intenti ferlos violencia, molestarlos ó injuriarlos, maquinant qualsevol mal contra llurs personas ó bens.—2—En tota eventualitat, cada comunitat de las contractants promet á las altras socórrelas en tot lo necessari y á expensas propias, resistir los atachs dels malvats y vindicar las injurias, lo qual afirman per jurament, sens dolo ni malícia, renovant aixis la antigua forma de Confederació, sellada per jurament.—3—Tot lo dit sens perjudici dels serveys que cada un, segons sa condició, deu prestar á son Senyor, que seguirá prestant com en temps passat.—4—Per comú acort, no obstant, y per unánim consell, nos prometem, estatuhim y ordenem que no reconeixem pas com Jutje en las nostras Valls á cap que hagi comprat lo càrrech ó no sigui fill y resident en lo pays.—5—Si nasqués entre los Confederats alguna diferencia, s' arreglará per arbitratje d' hòmens bons presos d' entre ells mateixos, y si alguna de las parts no volgués sometres, tots los demás Confederats se posarán contra d' ella.—6—Sobre tot lo que estatuhim, ho es que si un mata á un altre sens ser en l'egítima defensa, que se lo agafi y se 'l condempni á mort, á menos que pugui demostrar la sua ignocencia, y si surt del pays, que no s' atreveixi pas á tornarhi. Los cómplices y ajudadors d' un malfactor son desterrats de las Valls, fins y á tant que tornin á atmetrels los Confederats.—7—Si algun d' aquestos s' aprofita de la quietut de la nit pera produhir un incendi, deixarà de ser lo nostre conciudadá.—8—Y si algu ajuda ó defensa al tal malfactor dintre de las Valls, deu prestar satisfacció al perjudicat.—9—Si algun dels Confederats expoliés alguna cosa á un altre, ó 'l perjudiqués de qualsevol manera, si 'ls bens del danyador poden ser embargats, deuen guardarse pera reparar lo perjudici segons justicia.—10—Cap Confederat deu pendre penyora d' un altre, sinó que li sigui manifestament deutor ó *fideijussor*, y en tal cas sols pot pèndrela ab llicencia del jutje especial. Sigui qui sigui ha d' obehir á son jutje y ajudarlo en lo que de dret sigui.—11—Si hi hagués algun Confederat perjudicat per la pertinacia d' un altre, los bens de aquest responen pera prestar satisfacció.—12—Si, no obstant, nasqués discordia ó guerra entre alguns dels Confederats, si una de las parts no 's cuides de dar satisfacció á la justicia, los demes Confederats l' hi obligarán.—13—Los sobre dits Estatuts s' ordenan pera la utilitat general, y pera durar perpetuament, ab la ajuda del Senyor. En fe de lo qual, redactem lo present Acte, y l' autorisem ab los sagells de las tres Comunitats y Valls.

Fet en l' any del Senyor M.CC.LXXXX-I, al còmensar lo mes d' Agost.

Estampa de V. Berdós, carrer de las Molas, 31.

SECCIÓ D' ANUNCIS

TALLERS

DE

FUNDICIÓ DE FERRO Y BRONCE

Y CONSTRUCCIÓ DE MÁQUINAS

DE

VALLS GERMANS

Carrer Campo Sagrado, 19, ensanche S. Antoni

BARCELONA.

D. VALENTI ALMIRALL, desde principios del any corrent, ha tornat á obrir son despaig de advocat, especialment pera consultas, juntas, tranzaccióms, apelacions y juicios orals.

*Horas de despaig de 10 á 12 del matí y de
2 á 4 de la tarde.*

Carrer de la Princesa, 25, 2.º

LO CATALANISME

per V. Almirall.

SEGONA EDICIÓ (ECONÓMICA)

Preu 2'50 pessetas.

Se ven á las principales librerías. Los Señors socios del Centre de dins y de fora de Barcelona, que vulguin adquirirne mes d' un exemplar, los obtindrán á preu de llibreter, ó sigui á 2 pessetas dirigintse directament al autor.

AL BRUCHI

Botiga de marchs y cuadros daurats.

Oleografías, estampas y gravats.

Fábrica de transparents. Venta al en grós y á la menuda.

TALLER DE ARGENTIUTAR CRISTALLS PERA LLUNAS DE MIRALL

Portaferrixa, 10.-Barcelona.-Petrizol, 17.

COLMADO DEL CRÉDITO

Passatge del Crèdit, 5.

Casa especial en formatjes del pais y extrangers.
Conservas de carns, peix, fruitas y verduras.
Gran dipòsit de Champagne frances.
Representació de vins de Jerez.
Vendas al por major y menor.

J. GOST

Taller de ebanisteria pera la construcció de objectes

DE

FOTOGRAFÍA.

Barbará, 13, entresol.

IGRAN ÉXIT!

obtingut per lo paper de fumar

« PLANAS »

Las inmillorables condiciones d' aquest paper li donan un envejeable crédito y son sa major recomendació.

Se troba de venta en tots los estanchs, kioscos y demás llochs de costum.

Depòsit: Unió, 2.

Poesía del Regionalisme

Discurs llegit en la inaugural del CENTRE CATALÁ del any corrent, per son President.

Un quadern (tiratge á part del Butlletí).

Preu, pessetas 0'25.

CARME, —40 Y HOSPITAL, —26.

SASTRERÍAS ECONÓMICAS

DE

MIQUEL FORTUNY.

Vestits complers, de 20 ptas. avánt.

Abrichs gavañs, de 20 » »

Capas, de 35 » »

Vestits pera nens de totes edats y de tots preus.

PRODUCCIÓ DIARIA

DEU MIL KILOS DE PAPER

BALDOMERO LLOPIS GUIX

Representant de la casa Olalde y C.^a

DEPÓSIT Y DESPATX

Cervantes, 3. BARCELONA.

Papers pera imprimir litografiar y embalatje

Sobres y paper pera escriure.

JOSEPH GALCERAN MONTANER

Passatge del Crèdit, 6, 4.^{rt}

Despatx d' assuntos judicials.—Realisació de crèdits de difícil cobro.—Administració de fincas.

DE 9 Á 11.

JAUME DAMIANS

SASTRE DE MIDA

Carrer Nou de Sant Francesch, 5, 2.^{on}

Sessió inaugural del Centre Catalá, del any corrent (1887-1888).

Butlletí, contenint la Memoria, Poesías y Discurs presidencial.

Preu, pessetas 0'50.

GRAN FÁBRICA DE LICORS

DE

TARRAGÓ Y C.^A

4, Carrer Aurora, 4.

Gran fábrica de corretjas pera máquinas

Y TOTA CLASE DE GUARNICIONS PERA CABALLERÍAS

DE

MANUEL ROCA

RIERETA, N.º 23.

FABRICA DE SABÓ DE TOTA CLASSES

y depósit d' olis refinats

DE

ALBERT CARBO

Fábrica y despatx, JUNQUERAS, 4.

Venta en grós y á la menuda.

JOSEPH RUIZ.

ENCUADERNADOR. Rull, 2

Encuadernacions de luxo y sencillas

Llibres ratllats pera 'l comers, Mostruaris
albums, etc., etc.

Cronicas Catalanas.

Crónica del rey en Pere é dels seus antecessors passats, per Bernat Desclot. un tomo de 384 planas, 6 pessetas.

Crónica del Rey en Pere IV lo Ceremoniós ó del Puñyalet, escrita per lo mateix monarca.—Relació sumaria de la antiga fundació y cristianisme de la ciutat de Barcelona, per Esteve Gilaber-Bruniquer. Las duas crónicas forman un tomo de 416 planas, 6 ptas.